

Til lovforslag nr. L 82

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevareudvalget den 13. april 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse

(Ophævelse af forbud mod gødskning og sprøjtning på § 3-beskyttede arealer)

[af miljø- og fødevareministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. december 2015 og var til 1. behandling den 21. januar 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevareudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljø- og fødevareministeren sendte den 28. september 2015 dette udkast til udvalget, jf. MOF (2014-15, 2. saml.) alm. del – bilag 88. Den 10. december 2015 sendte miljø- og fødevareministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 20 spørgsmål til miljø- og fødevareministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkepartis, Venstres og Liberal Alliances medlemmer af udvalget bemærker, at der er flere positive miljømæssige og økonomiske konsekvenser ved tilbagerulningen af gødsknings- og sprøjtningforbuddet på de § 3-arealer, som indgik i lovforslag nr. L 94 i folketingsåret 2014-15, 1. samling.

I forhold til de økonomiske forhold kan det tilføjes, at der er positive økonomiske konsekvenser for det offentlige ved ophævelsen af forbuddet, da forbuddet ville have ført til flere forespørgsler vedrørende § 3-status. Endvidere underbygges de positive økonomiske konsekvenser for erhvervet af

tal fra landbrugets egen analyseenhed, SEGES, som har estimeret, at forbuddet ville føre til et driftstab på 67 mio. kr. og et jordværditab på 1,8 mia. kr.

I forhold til de miljømæssige forhold kan det tilføjes, at forbuddet ville have betydet, at afgræsning og høslæt ville blive urentabelt på flere arealer. Dette ville betyde færre dyr på græs og mindre naturpleje på disse arealer. I den forbindelse må det forventes, at mange af arealerne ville udvikle sig til moser eller sumpskove og dermed helt andre naturtyper end de enge, som loven i dag beskytter.

Samtidig er det langtfra sikkert, at gødsknings- og sprøjtforbuddet ville have sikret et egentlig bidrag til de nationale mål for biodiversiteten. Det er muligt, at det enkelte areal kan opnå en større biodiversitet målt ved antal arter eller andelen af ikkekulturplanter ved ophør af gødskning og sprøjtning, men et egentligt bidrag til det nationale mål for biodiversiteten må forventes at være begrænset og meget langsigtet, da en opretning af en naturtilstand svarende til arealer, der ikke er gødsket eller sprøjtet, ifølge DCE vil tage fra 10 til 100 år.

Endvidere mener DF, V og LA, at anvendelsen af sprøjtmidler på disse arealer i forvejen er meget begrænset og i de fleste tilfælde meget målrettet problemarter, heriblandt invasive arter, der kan være en trussel mod biodiversiteten.

Et *mindretal* i udvalget (S, EL, ALT, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget. De økonomiske konsekvenser for erhvervet af forbuddet er minimale, og naturpotentialet er stort, ligesom der vil være en positiv effekt for biodiversiteten. Regeringen har ikke medtaget konsekvenserne af at ophæve forbuddet mod gødskning på § 3-arealer i kvælstofberegningerne, uanset at forbuddet træder i kraft i landbrugspakkens levetid.

Ved at ophæve Folketingets tidligere beslutning om at indføre et forbud mod gødskning beslutter regeringen og folketingsflertallet i givet fald endnu en forøgelse af kvælstofbelastningen af natur og vandmiljø – uanset at regeringen lader, som om forbuddet aldrig har eksisteret. Forbuddet havde til hensigt at bidrage til at nå de internationale og nationale biodiversitetsmål i 2020 om at standse tilbagegangen i biodiversiteten, og det skulle være medvirkende til, at Danmark kan leve op til sine forpligtelser ifølge habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet og vandrammedirektivet. Regeringen ophæver forbuddet uden at oplyse, hvilke tiltag der sættes i stedet i forhold til at nå de internationale og nationale biodiversitetsmål og i forhold til at leve op til direktivforpligtelserne. Mindretallet beklager, at regeringen med et snævert folketingsflertal fortsætter med at give ensidige og til tider symbolske gaver til et enkelt erhverv.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget bemærker, at Natur- og Landbrugskommissionen anbefalede at indføre et forbud mod sprøjtning og gødskning på naturbeskyttede arealer. Denne anbefaling fulgte Socialdemokraterne op på med Naturplan Danmark, og Folketinget vedtog sidste år et forbud mod sprøjtning og gødskning på de naturbeskyttede arealer.

I forbindelse med Venstres fødevarer- og landbrugspakke har regeringen besluttet at ignorere Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger og tilbagegive forbuddet mod gødskning på de naturbeskyttede arealer. Fødevarer- og landbrugspakken tilsidesætter på den baggrund hensyn til miljø, naturen og biodiversitet, hvorfor Socialdemokraterne ikke støttede fødevarer- og landbrugspakken.

Socialdemokraterne mener, at udfordringerne for fødevarer- og landbrugerhvervet er af en sådan størrelse, at en bred og langsigtet aftale burde være ønskelig for alle. Desværre evnede Venstregeringen ikke at sikre dette. Det skal Socialdemokraterne stærkt beklage.

Det globale marked for fødevarer og fødevareteknologi er i hastig vækst. Udviklingen drives af en voksende global befolkning og velstandsstigninger, særlig i de nye vækstøkonomier. Det giver efter Socialdemokraternes opfattelse et stigende behov for en øget og mangfoldig fødevarerproduktion, som kræver et skærpet fokus på en bæredygtig og ressourceeffektiv fødevarerproduktion såvel i Danmark som globalt.

Danmark har et godt udgangspunkt for at skabe vækst og arbejdspladser i fødevarerhvervet i de kommende år. Danske producenter af fødevarer og fødevareteknologi har en lang tradition for effektiv produktion og fødevarer af høj kvalitet, der er efterspurgt internationalt. Erhvervet har med sin viden om bæredygtig og ressourceeffektiv fødevarerpro-

duktion mulighed for at blive et internationalt kraftcenter på fødevarerområdet. Dette ønsker Socialdemokraterne at fremme.

Det tidligere Væksteam for fødevarer vurderede, at fødevarerhvervet har et stort potentiale for at få del i den fremtidige globale vækst. Der er således mange eksisterende og potentielle danske arbejdspladser i fødevarerhvervet for både ufaglærte, faglærte og medarbejdere med videregående uddannelser.

Samtidig med den hastige globale vækst og fødevarerhvervets potentialer står erhvervet også over for en række alvorlige udfordringer, der skal håndteres, hvis erhvervets potentiale skal udnyttes. Landbrugets gæld er en bremsekloks for udvikling og indtjening. Lave afsætningspriser kan mærkes på bundlinjen. Og naturen og miljøet er under pres.

For at det danske fødevarerhverv kan få del i den fremtidige vækst på fødevarerområdet, er der brug for en fortsat offensiv indsats, der bygger på en forståelse af, at landbrugets produktion og et øget råvaregrundlag er vigtigt for vækst og arbejdspladser i hele fødevarerhvervet, og at dette skal ske i samspil med natur og miljø.

Et moderne landbrug til en ny tid kræver gode generelle rammevilkår, der understøtter fødevarerhvervets muligheder for at udnytte deres internationale markedspotentiale og sikrer en bæredygtig udvikling i råvaregrundlaget. Rammevilkårene skal sikre væsentlige strukturelle tiltag, der kan medvirke til, at landbruget kan arbejde sig ud af krisen, og derved danne grundlag for en mere sund og bæredygtig finansieringssituation, da dele af landbruget står med massive gældsudfordringer.

Rammevilkårene skal også animere fødevarerhvervet til at skabe flere grønne arbejdspladser på ordentlige vilkår. Endelig skal de sikre, at et effektivt, grønt landbrug aktivt og mere omkostningseffektivt bidrager til at forbedre miljøtilstanden, samtidig med at reguleringen gøres målrettet og differentieret på en måde, så Danmark forsat lever op til de klima- og miljøkrav, Danmark har forpligtiget sig til på nationalt og internationalt plan. Der skal med andre ord være en samtidighed mellem vækst-, miljø- og naturinitiativer. På den baggrund kan Socialdemokraterne ikke støtte det fremlagte forslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

René Christensen (DF) fmd. Pia Adelsteen (DF) Ib Poulsen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Lise Bech (DF)

Karina Due (DF) Erling Bonnesen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Thomas Danielsen (V) Torsten Schack Pedersen (V)

Anni Matthiesen (V) Jacob Jensen (V) Carsten Bach (LA) Mette Bock (LA) Mette Abildgaard (KF) Bjarne Laustsen (S)

Lea Wermelin (S) nfm. Kaare Dybvad (S) Jesper Petersen (S) Malte Larsen (S) Simon Kollerup (S)

Søren Egge Rasmussen (EL) Maria Reumert Gjerding (EL) Christian Poll (ALT) Carolina Magdalene Maier (ALT)

Andreas Steenberg (RV) Ida Auken (RV) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Pia Olsen Dyhr (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	47	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	9	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 82

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra miljø- og fødevareministeren
2	Udkast til tidsplan over udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan over udvalgets behandling af lovforslaget
4	Udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 82

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvordan § 3-arealer defineres og udpeges, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvilke objektive kriterier der skal være opfyldt, for at et stykke jord udpeges og forbliver § 3-areal, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om grundejeren skal informeres, når der udpeges nye § 3-arealer, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om sikring af, at Danmark lever op til biodiversitetsmålet om at stoppe den biologiske tilbagegang inden 2020, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilke konkrete planer regeringen har for at kompensere for, at lovforslaget kommer til at få en negativ indvirkning på Danmarks opfyldelse af vandrammestrategien m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om proportionaliteten mellem den foreslåede naturpåvirkning, Danmarks internationale forpligtelser og omkostningerne for erhvervet, i betragtning af at ganske få bedrifter berøres af forbuddet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvad naturkonsekvensen vil være, hvis § 3-arealerne fortsat indgår i harmonikravet, men ikke tillades gødsket, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvilke positive konsekvenser lovforslaget har for klimaet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvilke kompenserende tiltag ministeren agter at indføre nu, hvor det planlagte forbud mod sprøjtning og gødskning ikke træder i kraft, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvilke tiltag regeringen har tænkt sig at sætte i stedet i forhold til at nå de internationale og nationale biodiversitetsmål, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om bekræftelse af, at der ikke er foretaget en økonomisk analyse af, hvad det vil koste at opnå en tilsvarende positiv effekt på miljøet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om bekræftelse af, at et forbud mod sprøjtning og gødskning på § 3-arealer samfundsøkonomisk ville være en meget billigere metode

-
- til at opnå en positiv effekt på biodiversiteten, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om bekræftelse af, at man i dette tilfælde afviger fra det alment accepterede princip om, at naturbeskyttelsen generelt skal opnås ved hjælp af de midler, der giver mest naturværdi for pengene, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om bekræftelse af, at der er behov for at gøre en særlig indsats for biodiversiteten i den lysåbne natur, på strandenge og på overdrev, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om bekræftelse af, at naturen i den åbne natur har »ugunstig bevaringsstatus«, og at der er behov for en indsats over for dette, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvilke arter der normalt forefindes på § 3-arealerne, som skulle have nydt godt af forbuddet mod gødskning og sprøjtning, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke invasive arter og problemarter der optræder på § 3-arealer, som ikke kan bekæmpes ved afgræsning, men kræver sprøjtning for at komme dem til livs, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan regeringen vil sikre beskyttelse af de naturtyper, som fortsat vil være udfordret som følge af fjernelsen af forbuddet, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om bekræftelse af, at indsatsen for at bevare biodiversiteten i det åbne land ikke kan erstattes af indsatser i skove eller andre steder, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvorvidt det inden for den gældende lovgivning er muligt at omlægge fra konventionel til økologisk produktion på de berørte § 3-beskyttede arealer, til miljø- og fødevarerministeren, og ministerens svar herpå